

Lieta C-391/22

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2022. gada 14. jūnijs

Iesniedzējtiesa:

Pécsi Törvényszék (Pēčas tiesa, Ungārija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2022. gada 7. jūnijs

Prasītāja:

Tüke Busz Közösségi Közlekedési Zrt.

Atbildētāja:

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (Valsts nodokļu un muitas administrācijas Sūdzību nodaļa, Ungārija)

***Pécsi Törvényszék* (Pēčas tiesa, Ungārija)**

Lēmums

[..]

Prasītāja:

Tüke Busz Közösségi Közlekedési Zrt. ([..], Pēča [*Pécs*]
(Ungārija))

[..]

Atbildētāja:

NAV Fellebbviteli Igazgatósága (Valsts nodokļu un muitas administrācijas Sūdzību nodaļa, Ungārija) ([..], Budapešta
(Ungārija))

[..]

Pamatlietas priekšmets: Administratīvā prasība nodokļu jomā

[*omissis*: valsts procesuālo tiesību apsvērumi]

Rezolutīvā daļa

Pēčas tiesa [..] saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu uzsāk prejudiciālā nolēmuma procedūru Eiropas Savienības Tiesā, uzdodot šo prejudiciālo jautājumu:

Vai ar Padomes Direktīvu 2003/96/EK (2003. gada 27. oktobris), kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai, ir saderīgs *Nemzeti Adó- és Vámhivatal* (Valsts nodokļu un muitas administrācija) šajā lietā pieņemtais lēmums un šīs iestādes prakse, saskaņā ar ko “pasažieru regulāro pārvadājumu jēdzienā neietilpst ne nobraukums, kas vajadzīgs, lai veiktu pasažieru regulāro pārvadājumu transportlīdzekļu tehnisko apkopi, ne nobraukums, kas vajadzīgs, lai uzpildītu degvielu”?

[*omissis*: valsts procesuālo tiesību apsvērumi]

Pamatojums

I. Īss pamatlietas faktisko apstākļu izklāsts

Aplūkotajā laikposmā (2017. taksācijas gadā) prasītāja veica pasažieru pārvadājumu darbību atbilstoši publiskam pakalpojumu līgumam. Šīs darbības jomā tā lūdza atmaksāt akcīzes nodokli par komerciālo gāzeļļu. Nodokļu iestāde secināja, ka prasītāja bija izmantojusi savas tiesības uz akcīzes nodokļa atmaksu ne tikai attiecībā uz gāzeļļu, kas tiek izmantota tās pasažieru pārvadāšanas darbībā, bet arī attiecībā uz gāzeļļu, kas tiek izmantota tās darbībā, kas ir vērsta uz transportlīdzekļu funkcionēšanas nodrošināšanu (remonts, tehniskā apkope un degvielas uzpilde). Tādējādi nodokļu iestāde akcīzes nodokļa energoproduktiem summu par periodu no 2017. gada janvāra līdz decembrim palielināja par akcīzes nodokļa summu attiecībā uz degvielu, kas norādīta brauciena formulāros, kuri attiecas uz remonta un tehniskās apkopes periodiem.

Atbildētāja lietā atsaucās uz iepriekšējiem tiesu spriedumiem, kā izklāstīts turpmāk.

Pārvadājumu darbības ietvaros prasītājam bija pakalpojumu sniedzējas statuss, un pakalpojuma saņēmēji bija pasažieri.

Pakalpojumu sniegšanas jēdziens civiltiesībās ir noteikts kā darbība, kuru saņēmējs var prasīt pakalpojuma sniedzējam vai ko pakalpojuma sniedzējam ir pienākums veikt saskaņā ar līgumu.

Pakalpojumu sniegšana ir tiesiskas attiecības starp pakalpojuma sniedzēju un saņēmēju. Sniedzējs veic darbību saņēmēja labā par atlīdzību, kas ir saistīta ar darbības veikšanu. Prasītājam bija pienākums sniegt pasažieru pārvadājuma pakalpojumu, un saņēmēji bija pasažieri, kas izmantoja pakalpojumu, tādējādi pakalpojumu un attiecīgu papildpakalpojumu sniegšana var tikt interpretēta tikai saistībā ar šīm personām. Par papildpakalpojumiem var uzskatīt tikai darbības, kas ietilpst galvenajā saistībā, tādas kā gaisa kondicionēšana vai apkure. Tajā ietilpst arī, piemēram, bagāžas, suņu vai velosipēdu pārvadāšana. Tiem visiem kopīgs ir tas, ka tos sniedz pakalpojuma sniedzējs, proti, prasītāja, ka persona, kurai tiek sniegts pakalpojums, ir saņēmējs, proti, pasažieri, un ka papildpakalpojums var tikt veikts par atlīdzību (piemēram, atsevišķi ir jāmaksā par suņu, velosipēdu, bagāžas pārvadāšanu).

Tomēr autobusu remonts un tehniskā apkope nevar ietilpt šajā jomā. Pasažieris, pakalpojuma saņēmējs, nav šo pēdējo minēto tiesisko attiecību puse, jo norādītā darbība netiek veikta starp to un pakalpojuma sniedzēju, proti, prasītāju. Ar šo darbību (remonts un tehniskā apkope) prasītāja nodrošina vienu no būtiskiem priekšnosacījumiem savas darbības veikšanai, un tā nav šī pakalpojuma sniedzēja, bet gan saņēmēja. Pasažieri vispār nav šīs saistības dalībnieki, un vēl jo mazāk varētu apgalvot, ka pastāvētu atlīdzība, proti, ka pasažieriem būtu jāmaksā remonta un tehniskās apkopes izmaksas prasītājam tādējādi, ka prasītāja kā pakalpojuma sniedzēja savukārt varētu pieprasīt šo izmaksu segšanu tieši no pasažieriem.

Ņemot vērā iepriekšminēto, nodokļu iestādes prakse tādējādi ir tāda, ka pakalpojuma sniedzējam ir tiesības uz akcīzes nodokļa atskaitīšanu saistībā ar noteiktiem pārvadājumiem, bet ne attiecībā uz braucieniem, ko tas veic autobusu tehniskās apkopes nolūkā, lai novērstu tehniskās problēmas, un ne attiecībā uz braucieniem, lai veiktu degvielas uzpildi.

Šo iemeslu dēļ atbildētāja savā lēmumā atzina, ka prasītājas pieteikums par akcīzes nodokļa atmaksu bija prettiesisks attiecībā uz braucieniem, kas veikti remonta un tehniskās apkopes nolūkā.

II. Atbilstošās valsts tiesību normas

A jövedéki adórol és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (2003. gada Likums Nr. CXXVII par akcīzes nodokli un īpašiem noteikumiem saistībā ar akcīzes preču izplatīšanu; turpmāk tekstā – “iepriekšējais Likums par akcīzes nodokli”) 7. pantā ir noteikts, ka šajā likumā:

51. komerciāla gāzeļļa ir gāzeļļa, kas ir noteikta 51. panta 1. punkta d) apakšpunktā un ko izmanto šādiem nolūkiem:

- a) preču pārvadājumiem par nomas maksu vai atlīdzību, vai uz savu rēķinu ar mehāniskiem transportlīdzekļiem vai sakabinātiem transportlīdzekļiem

(vilcējs), kas paredzēti vienīgi preču autopārvadājumiem, ar maksimāli pieļaujamo bruto pašsvaru vismaz 7,5 tonnas; vai

- b) pasažieru pārvadājumiem, veicot regulārus vai neregulārus pakalpojumus, ar M2 vai M3 kategorijas transportlīdzekli, kā definēts Ministrijas rīkojumā par autotransporta līdzekļu tehnisko apskati.

A jövedéki adórol szóló 2016. évi LXVIII. törvény (2016. gada Likums Nr. LXVIII par akcīzes nodokli; turpmāk tekstā – “jaunais Likums par akcīzes nodokli”) 3. panta 2. punktā attiecībā uz energoproduktu aplikšanu ar nodokli ir noteikts, ka šajā likumā:

21. komerciāla gāzeļļa ir gāzeļļa, ko izmanto šādiem nolūkiem:

- a) preču pārvadājumiem par nomas maksu vai atlīdzību, vai uz savu rēķinu ar mehāniskiem transportlīdzekļiem vai sakabinātiem transportlīdzekļiem (vilcējs), kas paredzēti vienīgi preču autopārvadājumiem, ar maksimāli pieļaujamo bruto pašsvaru vismaz 7,5 tonnas; vai
- b) pasažieru pārvadājumiem, veicot regulārus vai neregulārus pakalpojumus, ar M2 vai M3 kategorijas transportlīdzekli, kā definēts Ministrijas rīkojumā par autotransporta līdzekļu tehnisko apskati.

Saskaņā ar jaunā Likuma par akcīzes nodokli 113. panta 3. punktu personām, kas darbojas pilsētas un starppilsētu satiksmē ar M2 un M3 kategorijas tālsatiksmes autobusiem un autobusiem, kā definēts Ministrijas rīkojumā par autotransporta līdzekļu tehnisko apskati, ir tiesības uz šajā darbībā izmantotās dabasgāzes nodokļa atmaksu.

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény (2012. gada likums Nr. XLI par pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem; turpmāk tekstā – “Likums par pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem”) 2. panta 29. punktā definē sabiedrisko pasažieru transportu kā pasažieru transporta pakalpojumu, kas tiek sniegts atbilstoši publiskam pakalpojumu līgumam saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1370/2007 2. panta a) punktu.

Saskaņā ar Likuma par pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem 2. panta 30. punktu pasažieru pārvadājumu pakalpojums ir pasažieru pārvadājumi, kas tiek sniegti ar vienu no šajā likumā noteiktajiem transportlīdzekļiem saskaņā ar līgumu un par atlīdzību, kā arī attiecīgi papildpakalpojumi.

Saskaņā ar jaunā Likuma par akcīzes nodokli 152. panta h) punktu tā mērķis ir šāda Savienības tiesību akta transponēšana: Komisijas Īstenošanas lēmums 2012/209/ES (2012. gada 20. aprīlis) par Padomes Direktīvā 2008/118/EK noteikto kontroles un aprites noteikumu attiecināšanu uz konkrētām piedevām saskaņā ar Padomes Direktīvas 2003/96/EK 20. panta 2. punktu.

III. Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1370/2007 (2007. gada 23. oktobris) par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 1107/70 [redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/2338 (2016. gada 14. decembris)], 2. panta a) un e) punkts:

“Šajā regulā:

- a) “sabiedriskais pasažieru transports” ir vispārējas ekonomiskas nozīmes pasažieru transporta pakalpojumi, kurus bez diskriminācijas un nepārtraukti sniedz sabiedrībai;
- e) “sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības” ir kompetentās iestādes definēta vai noteikta prasība, lai nodrošinātu vispārējas nozīmes sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus, ko tirgus dalībnieks, ja tas ņemtu vērā savas komerciālās intereses, neuzņemtos vai neuzņemtos tādā pašā mērā vai ar tādiem pašiem nosacījumiem, nesaņemot papildu atlīdzību”.

Saskaņā ar šīs regulas 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu publiskos pakalpojumu līgumos un vispārējos noteikumos skaidri izklāsta sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, kas definētas šajā regulā un precizētas saskaņā ar tās 2.a pantu un kas ir jāpilda sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam, kā arī attiecīgās ģeogrāfiskās teritorijas.

Direktīvas 2003/96 7. pantā ir definēts komerciālas gāzeļļas jēdziens:

“3. “Komerčiāla gāzeļļa, ko izmanto par degvielu” ir gāzeļļa, ko izmanto par degvielu šādiem nolūkiem:

[..]

- b) pasažieru pārvadājumiem, veicot regulārus vai neregulārus pakalpojumus, ar M2 vai M3 kategorijas transportlīdzekli, kā definēts Padomes 1970. gada 6. februāra Direktīvā 70/156/EEK par dalībvalstu likumu tuvināšanu attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju modeļa apstiprināšanu”.

IV. Apstākļi un iemesli, kas pamato prejudiciālā nolēmuma procedūras uzsākšanu

Prasītāja ir lūgusi uzsākt prejudiciālā nolēmuma procedūru, norādot, ka nav atradusi nevienu Eiropas Savienības Tiesas spriedumu, kas palīdzētu sniegt juridisko interpretāciju. Tādēļ tā ir ierosinājusi iesniedzējtiesai uzsākt šo procedūru, lai izbeigtu tiesisko nenoteiktību par normā lietoto formulējumu

interpretāciju. Tā uzskata, ka cits iemesls šīs procedūras uzsākšanai ir tas, ka, cik tai zināms, visi Ungārijas pasažieru autopārvadājumu uzņēmumi bez izņēmuma (pat tie, kas pieder valstij) darbojas tādā pašā veidā kā prasītāja attiecībā uz savu nodokļu saistību izpildi, un tas atstāj visu nozari neskaidrībā par šo jautājumu. Pamatojoties uz jaunā Likuma par akcīzes nodokli 113. panta 3. punktu, tā apgalvo, ka šī norma atļauj akcīzes nodokļa atmaksu attiecībā uz gāzi, kas ir izmantota autobusiem, kas šajā darbībā darbojas ar dabasgāzi (proti, ne tikai pasažieru pārvadājumu braucieniem) un ka tādēļ nebūtu pamatoti pieņemt atšķirīgu normu attiecībā uz akcīzes nodokļa par gāzeļļu atmaksu.

[omissis: valsts procesuālo tiesību apsvērumi]

Pēča, 2022. gada 7. jūnijā.

[omissis: paraksti]